

Ajax kampioen dankzij aankopen

Het aantrekken van Daley Blind en Dušan Tadić verschaft Ajax de grootste kans op de titel. Maar met het op de valreep aantrekken van Gutiérrez, Behich en Thomas heeft ook PSV zich in de positie van serieuze kanshebber gemanoeuvreerd. Beide clubs slaan dit seizoen een gat met de subtop en kunnen hun kansen op de titel vergroten door de eigen jeugd te laten doorstromen.

ERIK BROUWER

SEO Economisch
Onderzoek en hoog-
leraar aan Tilburg
University

KOERT

VAN BUIREN
Zakelijk directeur
bij SEO Economisch
Onderzoek

TOM SMITS

Onderzoeker bij
SEO Economisch
Onderzoek

Al voor de start van het nieuwe voetbalseizoen werd Ajax door velen gezien als de titelfavoriet. Nu de transfermarkt is gesloten, kunnen we dit toetsen door een onderbouwde voorspelling te doen over de ranglijst aan het einde van het seizoen. In totaal investeerden de Nederlandse Eredivisieclubs de afgelopen transferperiode voor 83 miljoen euro in nieuwe spelers, en werd er voor 111 miljoen euro aan spelers verkocht.

Met een econometrische analyse schatten we of deze aankopen en het doorstromen van de eigen jeugd voor punten in de competitie zorgt en of de verwachting dat Ajax kampioen zal worden gerechtvaardigd is. De analyse levert een aantal duidelijke resultaten op.

METHODE

De data zijn verzameld vanaf het seizoen 1993/1994 tot en met 2017/2018. Van transfermarkt.nl zijn gegevens verzameld over alle transfers van de clubs spelend in de Eredivisie, en per seizoen hebben we informatie over de uitgaven aan inkomende transfers, de inkomsten uit uitgaande transfers, het aantal gekochte spelers en het aantal verkochte spelers. Ook is per club en voor alle seizoenen informatie verzameld over het aantal jeugdspelers en spelers uit de jeugd- en belofenteams die zijn doorgeselecteerd naar het eerste elftal. Deze data zijn gekoppeld aan alle standen in de Eredivisie sinds het seizoen 1993/1994,

verzameld via football-data.co.uk. De verzamelde data zijn gekoppeld per team per jaar. Vervolgens is per club, per seizoen bepaald wat het aandeel is in de totale waarde van de inkomende transfers in de Eredivisie, en wat het aandeel is in de totale waarde van uitgaande transfers. Ajax en PSV hebben het grootste aandeel op de transfermarkt, met respectievelijk 49 procent en 25 procent van het totaal aan inkomende transferwaarde.

Aan de hand van een regressieanalyse (OLS) is het effect geschat van aan- en verkopen, en van doorgeselecteerde spelers op het aantal behaalde punten. Ook is het aantal behaalde punten in het voorgaande seizoen als verklarende variabele opgenomen. De regressievergelijking is als volgt:

$$\begin{aligned} \text{Puntentotaal}_{i,t} = & c + \beta_1 \times \text{Puntentotaal}_{i,t-1} \\ & + \beta_2 \times \text{Aandeel transferwaarde inkomende spelers}_{i,t} \\ & + \beta_3 \times \text{Aandeel transferwaarde uitgaande spelers}_{i,t} \\ & + \sum_{i=1}^4 \beta_{4i} \times \text{Aantal doorgestroomde jeugdspelers}_{i,t} \\ & + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

RESULTAAT

De geschatte coëfficiënten zijn statistisch significant en hebben de verwachte richting (tabel 1). Investeren in nieuwe spelers levert punten op, maar het effect van deze investeringen is afhankelijk van hoeveel andere clubs investeren. Als een club investeert, en het aandeel van een club in de totale uitgaven aan spelers van alle clubs samen toeneemt, bijvoorbeeld van tien naar twintig procent, dan levert dat in ons model drie competitiepunten op. Bij uitgaande transfers werkt het precies andersom, maar is het effect minder groot. Wanneer het aandeel van een club in de totale opbrengsten van uitgaande transfers met tien procent toeneemt, dan kost dat 1,3 competitiepunt. Zo leveren de investeringen van Ajax in het aantrekken van Daley Blind en Dušan Tadić de club ongeveer acht competitiepunten op. Het vertrek van Justin Kluivert kost Ajax ongeveer twee

Analysesresultaten**TABEL 1**

Variabele	Coëfficiënt
Constance	20,75***
Puntentotaal vorig seizoen	0,56***
Aandeel in inkomende transferwaarde	29,89***
Aandeel in uitgaande transferwaarde	-13,17***
Aantal doorstromers jeugd	
Ajax	1,4***
PSV Eindhoven	1,7***
AZ Alkmaar	1,0***
Feyenoord	0,8***
SC Heereveen	0,4*

N=386, R²=0,65. *** Significant op eenprocentniveau.

Noot: In de tabel is alleen de coëfficiënt voor Aantal doorstromers jeugd opgenomen voor de clubs waarvoor deze positief en significant is.

opleiden van eigen jeugd. De resultaten laten zien dat het doorstromen van eigen jeugd naar het eerste elftal alleen effectief is bij Ajax, Feyenoord, PSV, AZ en Heerenveen. Bij alle andere Eredivisieclubs levert het doorstromen van eigen jeugdspelers geen punten op, of kost het zelfs punten. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat clubs noodgedwongen jeugdspelers laten doorstromen wanneer aankopen uitblijven of wanneer er veel spelers vertrekken.

De uitgaven en inkomsten van de Nederlandse clubs in de afgelopen transferperiode, en de in de selectie opgenomen spelers uit de jeugd- en beloftenelftallen, leiden tot de volgende prognose voor de eindstand van de Eredivisie voor het seizoen 2018/2019. Halverwege de transferperiode lag PSV nog een straatlengte achter op Ajax. Maar met het op de valreep aantrekken van drie spelers (Gutiérrez, Behich en Thomas) heeft PSV nog een flinke inhaalslag op Ajax gemaakt, maar net niet voldoende. Ajax heeft de grootste kans om kampioen te worden. De foutmarge laat echter zien dat ook PSV dit seizoen weer kanshebber is.

Een robuustheidstoets is uitgevoerd door met het regressiemodel de top drie van de Eredivisie in de afgelopen vijf en tien jaar te voorspellen en deze te vergelijken met de daadwerkelijke Eredivisiestanden. Het model voorspelt voor de afgelopen vijf jaar de top drie voor 77 procent goed. Wat betreft de afgelopen tien jaar is dat voor 80 procent.

CONCLUSIE

Onze resultaten schrijven aan Ajax de grootste kans op de titel toe, hoewel het een spannende strijd met PSV zal worden die ook in het voordeel van PSV kan uitvallen. Beide clubs slaan met hun investeringen dit seizoen een groot gat met de subtop. Met de lucratieve deelname aan de Champions League zal dit gat de komende jaren blijven bestaan. Opbrengsten zullen gebruikt worden om nieuwe spelers aan te trekken en komen ook ten goede aan de jeugdopleiding.

Onze resultaten volgen uit een eerste onderzoek naar het effect van in- en uitgaande transfers op de prestaties

Voorspelde eindstand Eredivisie 2018/2019**TABEL 2**

		Punten	Foutmarge	Aandeel inkomende transferwaarde	Aandeel uitgaande transferwaarde
				In procenten	
1	Ajax	77	2,9	49	16
2	PSV Eindhoven	76	1,4	25	15
3	AZ Alkmaar	60	1,4	8	28
4	Feyenoord	57	1,6	2	9
5	FC Utrecht	51	1,2	3	6
6	SC Heerenveen	47	0,5	2	6
7	Vitesse	47	0,3	2	0
8	PEC Zwolle	45	0,6	3	5
9	Heracles	44	1,1	0	3
10	Excelsior	43	1,2	0	1
11	FC Groningen	43	0,5	4	2
12	ADO Den Haag	43	0,4	0	2
13	NAC Breda	39	0,6	0	1
14	Willem II	39	0,8	3	5
15	VVV Venlo	23	0,5	0	1
	Fortuna Sittard			Onbekend ¹	
	De Graafschap			Onbekend ¹	
	FC Emmen			Onbekend ¹	

¹ Voor deze clubs kan er geen positie op de ranglijst worden voorspeld, omdat ze vorig seizoen geen Eredivisie speelden en het aantal behaalde punten in het vorige seizoen dus niet bestaat.

*/*** Significant op respectievelijk tien- en eenprocentniveau.

van de Eredivisieclubs. De hoeveelheid data over clubs, spelers en wedstrijden die tegenwoordig beschikbaar is, biedt veel mogelijkheden om dit onderzoek verder uit te breiden en te verbeteren. Zo kan er ook onderzocht worden of transfers aan het begin van de transferperiode een ander effect hebben dan transfers vlak voor de deadline. Ook kunnen er analyses met wedstrijd-specifieke gegevens worden uitgevoerd. We gaan hier de komende jaren mee verder.

In het kort

- ▶ Ajax is titelfavoriet, maar ook PSV is serieuze kanshebber.
- ▶ Beide clubs slaan dit seizoen een groot gat met de subtop.